Dự đoán thuê bao ngủ đông trong mạng viễn thông

Trình bày: Nguyễn Văn Sơn

Ha Noi 01/08/2018

Mục lục

- 1. Mô tả bài toán
- 2. Xây dựng mô hình cho bài toán
- 3. Một số thuật toán thực hiện
- 4. Kết quả thực hiện
- 5. Nhận xét
- 6. Công việc sắp tới

 Dữ liệu bao gồm 500.000 users, với các thông số tiêu dùng trong 9 tuần.

 Các thông số này được tính theo từng giờ, mỗi giờ bao gồm: data (số MB lưu lượng), voice (số phút gọi), sms (số tin nhắn).

 Một user tại một ngày được gọi là inactive các dữ liệu tiêu dùng nhỏ hơn các ngưỡng cho trước...

 Một user trong một tuần được gọi là inactive nếu số ngày inactive trong tuần đó là >3

 Mỗi user_i sẽ có 9 sample tương ứng với 9 tuần, mỗi sample với 3x24x7=504 chiều, có dạng:

$$x_i^{(t)} = (x_{i0}^{(t)}, x_{i1}^{(t)}, \dots, x_{i503}^{(t)})$$

- Trong đó chẳng hạn $\{x_{i0}^{(t)}, x_{i1}^{(t)}, x_{i2}^{(t)}\}$ tương ứng là dữ liệu tiêu dùng data(MB), voice(minute), sms(#) của user_i tại giờ đầu tiên của ngày thứ nhất của tuần t
- Các bộ ba của các giờ tiếp theo, các ngày tiếp theo sẽ được concatenate liên tiếp thành 1 vecto 504 chiều như trên

- Mỗi sample $x_i^{(t)}$ sẽ tương ứng với một nhãn $y_i^{(t)} = 0$ hoặc 1 tương ứng tuần t+1 thì user_i là inactive/active
- Bài toán đặt ra: giả sử tại tuần T, quan sát được dữ liệu tiêu dùng của user_i là $x_i^{(T)}$ khi đó cần dự đoán vào tuần T+1, user_i sẽ active (tương ứng $y_i^{(T)} = 1$) hay inactive (tương ứng $y_i^{(T)} = 0$)

2. Xây dựng mô hình

- Ý tưởng: từ các cặp $(x_i^{(t)}, y_i^{(t)})$, xây dựng một bộ phân lớp gồm hai nhãn là active/inactive
- Chia dữ liệu trong 9 tuần thành hai phần: một phần gồm 7 tuần từ tuần 1 đến tuần 7 để training, và phần còn lại là tuần 8 và 9 để testing
- Sau khi training model, dữ liệu tuần thứ T được đưa vào để đưa ra dự đoán cho tuần T+1. sau 1 vài tuần dự đoán, có thể ta phải re-train model hoặc có thể dùng các phương pháp học streaming để update model theo thời gian.

Bỏ yếu tố thời gian:

- Với dữ liệu trong 7 tuần để training, có 7x500000=3500000 train samples, tương ứng 2 tuần để testing, có 2x500000=1000000 test samples → bỏ đi yếu tố thời gian
- Thực hiện các thuật toán với thư viện sklearn: Logistic Regression, SVM, Random Forest
- Ưu điểm: Đơn giản, dễ thực hiện
- Nhược điểm: Thời gian tính toán lâu, phải re-train model, chưa phản ánh được chuỗi thời gian

Sử dụng yếu tố thời gian:

Tham khảo paper: *Predicting User Activity Level in Social Networks* Xây dựng loss function có dạng:

$$J = \sum_{i=1}^{N} \sum_{t=1}^{T} e^{\alpha(t-T)} l\left(y_i^{(t)}, \left(w_0 + w_i\right)^T x_i^{(t)}\right) + \gamma_0 \left\|w_0\right\|_2^2 + \gamma \sum_{j=1}^{N} \left\|w_j\right\|_2^2$$

- $-w_0$ nắm bắt được những thông tin/đặc tính chung giữa các người dùng
- w_i đặc trưng cho từng người dùng
- Thành phần time_decay $e^{lpha(t-T)}$ điều khiển sử ảnh hưởng của dữ liệu theo thời gian

Sử dụng yếu tố thời gian:

$$J = \sum_{i=1}^{N} \sum_{t=1}^{T} e^{\alpha(t-T)} l\left(y_i^{(t)}, \left(w_0 + w_i\right)^T x_i^{(t)}\right) + \gamma_0 \left\|w_0\right\|_2^2 + \gamma \sum_{j=1}^{N} \left\|w_j\right\|_2^2$$

Chọn l là hàm cross-entropy:

$$l(y_i^{(t)}, (w_0 + w_i)^T x_i^{(t)}) = -y_i^{(t)} \log \widehat{y_i^{(t)}} - (1 - y_i^{(t)}) \log (1 - \widehat{y_i^{(t)}})$$

Với
$$\widehat{y_i^{(t)}} = \frac{1}{1 + e^{-(w_0 + w_i)^T x_i^{(t)}}}$$

Sử dụng yếu tố thời gian:

$$J = \sum_{i=1}^{N} \sum_{t=1}^{T} e^{\alpha(t-T)} l\left(y_i^{(t)}, \left(w_0 + w_i\right)^T x_i^{(t)}\right) + \gamma_0 \left\|w_0\right\|_2^2 + \gamma \sum_{j=1}^{N} \left\|w_j\right\|_2^2$$

Chọn l là hàm hinge loss:

$$l(y_i^{(t)}, (w_0 + w_i)^T x_i^{(t)}) = \max(0, 1 - y_i^{(t)} [(w_0 + w_i)^T x_i^{(t)} + b])$$

Chọn l là hàm square-hinge loss

$$l(y_i^{(t)}, (w_0 + w_i)^T x_i^{(t)}) = \max(0, 1 - y_i^{(t)} [(w_0 + w_i)^T x_i^{(t)} + b])^2$$

Sử dụng yếu tố thời gian với ý tưởng ensemble method

Chia dữ liệu training thành từng tuần: $(X^{(t)}, y^{(t)})_{t=1,2,...,T}$

Trong đó:
$$X^{(t)} = \begin{bmatrix} x_1^{(t)} \\ x_2^{(t)} \\ x_N^{(t)} \end{bmatrix}_{N \times d}$$
 là ma trận inputs Nx504 tại tuần thứ t

tương ứng $y^{(t)} = (y_1^{(t)}, y_2^{(t)}, ..., y_N^{(t)})$ à vecto nhãn tại tuần thứ t+1.

- Sử dụng yếu tố thời gian với ý tưởng ensemble method
  - Sử dụng các thuật toán Logistic regression, Linear SVM của thư viện sklearn để training trên từng bộ (X^(t), y^(t)) → thu được T model dưới dạng (w_i, b_i)
  - Xây dựng ma trận model:

$$W = \begin{pmatrix} w_1 & w_2 \dots w_T \\ b_1 & b_2 \dots b_T \end{pmatrix}$$

Sử dụng yếu tố thời gian với ý tưởng ensemble method

Với bộ dữ liệu test: (X_{test}, y_{test})

Tính ma trận score:

$$X_{test}W = (score)_{\#test \times T}$$

Mỗi phần tử (i,t) là score của của sample_i với model_t

Nhãn của sample_i = $sign(\sum_{t=1}^{T} e^{\alpha(t-T)} score(i, t))$

• Với mỗi sample_i sử dụng T model để test $\rightarrow$ thu được T label $a_k \in \{0, 1\}$.

Nhãn của sample_i =
$$sign\left(\frac{\sum\limits_{k=1}^{T}ka_k}{1+2+...+T}-\frac{1}{2}\right)$$

- Sử dụng yếu tố thời gian với ý tưởng ensemble method
  - Ưu điểm: Thời gian thực hiện nhanh, có thể sử dụng theo thời gian thực, không phải re-train model
  - Nhược điểm: Trong một số trường hợp, có thể thiếu tính tống quát, không hiệu quả nếu dữ liệu tương lai quá biến động...

4. Kết quả thực hiện

Tiêu chí đánh giá có dạng:

Class	Precision	Recall	F1-score	Fbeta-	Support
				score	
Inactive					
Active					
Avg/Total					

$$F1-score = \frac{2 * \operatorname{Precision**Recall}}{\operatorname{Precision**Recall}} \qquad Fbeta-score = \frac{5 * \operatorname{Precision**Recall}}{4 * \operatorname{Precision**Recall}}$$

- Cần quan tâm 3 tiêu chí quan trọng:
  - Recall của inactive: tỷ lệ phát hiện đúng inactive = #inactive users được dự đoán đúng #inactive users trên thực tế
  - Recall của avg/total: độ chính xác (Accuracy) = $\frac{\#users\ d\psi\ doán\ chính\ xác}{tổng\ số\ users}$
  - Fbeta-score của inactive: ưu tiên recall hơn, mong muốn tìm được càng nhiều inactive users trên thực tế càng tốt

4. Kết quả

			TIỀU CHÍ ĐÁNH GIÁ				
PHƯƠNG PHÁP	THUẬT TOÁN		Recall inactive	Fbeta-score inactive	Recall avg	GHI CHÚ	
Linear SVM		0.79	0.66	0.62	Thời gian chạy rất lâu (2.5 ngày), phải		
Sử dụng lib			0.90	0.71	0.5	re-train, phụ thuộc vào điểm khởi tạo	
sklearn	Logistic Regression		0.84	0.69	0.63	Thời gian chạy rất nhanh (30 phút), phải re-train, nên có thể hạn chế khi dữ liệu lớn	
	AdaBoostClassifier		0.85	0.62	0.45	theo thời gian	
	Kernel SVM		Chưa implement được do thời gian chạy quá lâu				
	Random	Forest					
Sử dụng ý tưởng	Sử dụng hàm cross-entropy	Sử dụng w0	0.76	0.59	0.51	Thuật toán chạy nhanh, học minibatch, phù hợp với dữ liệu lớn và capture được tính thời gian	
		Bỏ w0	0.73	0.60	0.61		
paper	Sử dụng hàm hinge loss và square-hinge loss		- Kết quả chạy thấp, phụ thuộc vào điểm khởi tạo, chưa khắc phục được - Thuật toán chạy nhanh, học minibatch, phù hợp với dữ liệu lớn và capture được tính thời gian				
Sử dụng ý tưởng	Linear SVM		0.52	0.51	0.70	Thời gian chạy khá nhanh (2h), không phải	
ensemble method	Gauss SVM		Kết quả chạy thấp			re-train, nhưng phụ thuộc điểm khởi tạo	
	Logistic Regression		0.84	0.70	0.63	Thời gian chạy rất nhanh (30 phút), không phải re-train	
Khác	Gauss SVM sử dụng Sequential Minimal Optimization		Chưa implement được				

5. Nhận xét

- Các thuật toán đã thực hiện đều là các bộ phân lớp tuyến tính với 2 đại diện là Linear SVM và Logistic Regression.
- Do Linear SVM có core là các hàm hige loss, square-hige loss, và Logistic Regression có core là hàm cross entropy nên khi áp dụng theo ý tưởng của paper thì l = hinge loss và square - hinge loss đều không hiệu quả so với l = cross entropy
- Với data của bài toán, Linear SVM không hiệu quả bằng LR, bị phụ thuộc vào điểm khởi tạo

6. Công việc sắp tới

- Sử dụng ý tưởng trong thuật toán AdaBoostClassifier để thiết kế bộ phân lớp không cần re-train, capture được tính thời gian
- Thử nghiệm Neural Network: RNN với LSTM

